

ממרן רבינו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

פרשת במדבר - חג השבועות תשפ"ד

• תורת חמד | מענייני הפרשה •

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגוללותם (במדבר א, ב). כבר עמדו המפרשים דהקב"ה צווה על משה למנות 'כל זכר', ולשם מה מוסיפה התורה 'לגוללותם'. וראיתי להחיד"א שביאר, שהכוונה היא שמשה ימנה כל אחד מישראל רק כאדם אחד, דהרי יש אנשים השקולים באיכותם כמספר אנשים ואין אפשר למנותם, דא"כ ידע ערכו האמיתי של כל אחד, ולכן אמר הקב"ה 'לגוללותם', שימנה לפי הכמות, אף שכל אחד שקול לכמה אנשים, ע"כ. והנה הרואה בקרי ישראל מבדק ואומר 'אשר יצר אתכם בדן, וזו וכלכל אתכם בדן, ויודע מספר כולכם בדן', וצ"ב דבשלמא רישא הם דברים שרק הקב"ה יכול לעשותם, אבל סיפא 'ויודע מספר כולכם', לכאורה מאי רבותא, הרי כל אחד יוכל לעשות כן ע"י מניין וספירה. ובס' עמודי אור ביאר, דיש אדם שערכו שווה לאנשים רבים, וכגון מרע"ה ששווה ששים ריבוא, או אידי בן מנשה שנפל בע"י ששווה ל"ו אנשים, ולכן רק הקב"ה יודע 'מספר' כולם האמיתיים, עכ"ד. ולפי"ז צורך מרע"ה שזמן הנמנע הוא למנות גדולי עולם יחד עם אנשים פשוטים, והדרא קושיא לדוכתא מהו 'לגוללותם'. ויש לבאר, עפ"ד מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל בספרו דרש משה, שהקב"ה צווה את משה שימנה את עם ישראל במניין של 'כמות', כדי להוציא מלב המתרשלים ללמוד תורה, בחושבם שלא יגיעו למדרגה גדולה בתורה, והמניין בא לומר שכולן שווין, וזהו לשון 'שאו', שמנשאים כל אחד ממדרגתו, בראותו שהוא שווה להמנות באותו מספר ממש של הגדול, ושניהם נמנים רק לאחד, וא"כ גם הוא יכול לבוא למדרגה גבוהה. וי"ל דזה הטעם שפרשת במדבר נקראת תמיד לפני חג השבועות, מפני שנאמרה בה לשון 'נשיאות' - 'שאו את ראש וגו'', ללמדנו שרק באופן זה שהאדם מתעלה ומתנשא ויש לו שאיפות גדולות, ומדמה עצמו לגדולי ישראל, רק כך תיתן לו התורה לקנין נצח (עלינו לשבח).

חג השבועות. הנה כתב המשנ"ב (סימן תצ"ג ס"ק יב) טעם למה נהגו לאכול מאכלי חלב בשבועות, כי בעת שעמדו על הר סיני וקבלו התורה וכו' וירדו מן ההר לביתם לא מצאו מה לאכול ותיק כי אם מאכלי חלב, כי לבשר צריך הכנה רבה, לשחוט בסכין בדוק כאשר צוה ה', ולנקר חוטי החלב והדם, ולהדיח ולמלוח, ולבשל בכלים חדשים, כי הכלים שהיו להם מקודם שבישלו בהם באותו מעת לעת נאסרו להם, ע"כ בחרו להם לפי שעה מאכלי חלב ואנו עושין זכר לזה, עכ"ד. וקשה הרי שיטת ר"ע בחולין (דף ק"א) דכל זמן שהיו ישראל במדבר היה מותר להם לאכול בשר נחירה, ורק משבאו לא"י נאסר עליהם. וא"כ למה לא יכלו לאכול בשר, הרי לא היה צריך סכין בדוק כלל. ונראה ליישב בכמה אנפי: שכל דברי המ"ב הם לשיטת רבי ישמעאל, דהרי בגמ' (שבת דף פ"ד ע"א) ונראה להיבט בכמה אנפי: שכל דברי המ"ב הם לשיטת רבי ישמעאל, דהרי בגמ' (שבת דף פ"ד ע"א) מכבד את ה' וכו'. ולפי"ז בלא"ה היה אסור לשחוט באותו יום (גם בלא הכנה רבה), והח"ח עצמו בליקוטי הלכות כתב שכל דבריו הם לשיטת ר"ב בן עזריה בפרקי דרבי אליעזר (פרק מו) שהתורה ניתנה ביום שישי, ודלא כהבבלי, וא"כ יתכן שדבריו בסיומן תצד אינם לשיטת ר"ע אלא לשיטת רב ירמיה. עוד י"ל, דבעונת יו"ט (סימן נג) כתב דכל מה שהיה מותר לאכול בשר נחירה היינו לאחר שהוקם המשכן, כדי להבדיל בין שחיטת קדשים לאכילת בשר תאוה, אבל עד שלא הוקם המשכן היה אסור והיו צריכים לשחוט הבשר, ולפי"ז לק"מ דביום מתן תורה שהיה קודם הקמת המשכן היה צריך לשחוט. עוד י"ל דבמהר"ם שיק (חולין שם) ביאר דמשנכנסו לא"י והזכיר הכתוב שיתעלו בקדושת הארץ ויהיה כל אכילתם כאכילת קודש, ולכן הוצרכו לשחוט כמו בקדשים, וא"כ י"ל דביום קבלת התורה היו בני ארץ ישראל, ובפרט להמבואר במדרש שח"ט (פרק סח) דהר סיני מזה המוריה נתלש כחלה מעיסה, ממקום שנעקד יצחק אבינו, ועליו קיבלו את התורה. וא"כ יתכן דבאותו זמן היה להם קדושת א"י ולכן ע"נאסר עליהם באותו מקום בשר נחירה.

ויאכל בועו וישת ויטב לבו וגו' (רות ג, י). ופירש"י 'וייטב לבו. עסק בתורה'. ומבואר שהטבה בלב אינה יכולה להיות אלא למי שעוסק בתורה, לפי שאדם יכול לעסוק כל חייו בכל עיסוקי עוה"ז ולא יהיה לו שום הטבה בלב, ואף שמרגיש קצת סיפוק, אין זה אלא דברים רגועים, אבל הטבה בלב אמיתית אינה אלא ע"י עסק התורה. וכיו"ב אמרין בברכות (דף ק"א) כל המשביע עצמו מדברי תורה ולן, אין מבשרין אותו בשורות רעות וכו', ומבואר שקראה הגמרא ללמוד תורה 'המשביע עצמו', כלומר שלומד כ"כ עד שהתורה נכנסת לו לתוך מעיו ומרגיש עצמו שבע מהלימוד, כאילו אכל ושתה. ובהו מבואר משי"כ הרמב"ם (פ"ד מהל' יסוה"ת ה"ג) שאין ראוי לטייל בפרדס [סתרי תורה] אלא למי שנתמלא בריסו לחם ובשר, ולחם ובשר זה הוא לידע ביאור האסור והמותר וכו'. וצ"ב למה כתב הרמב"ם 'מילא בריסו', הרי התורה מצויה במוחו ושכלו של אדם, והו"ל לומר 'שנתמלא ראשו' ושכלו בש"ס ובפוסקים, וי"ל דכתיב (תהלים מ, ט) 'ותורתך בתוך מעי', רואים שיש מושג שהתורה נשאבת היישר לתוך מעיו וכריסו של אדם, כלומר שהלימוד אצלו נעשה כאילו אכל לחם ובשר, והדברים מפורשים בפירוש אור החיים הקדוש (ויקרא יח, ב), יעו"ש ות"נ.

• ווי העמודים וחשוקיהם • שאלה משולחני של מרן שליט"א

אשה שטעמה מתבשיל בשר בערב החג, וכעת רוצה לאכול סעודה חלבית

שאלה. אנו נוהגים לאכול בליל שבועות סעודה חלבית, ובבוקר סעודה בשרית. והנה בערב החג לאחר שגמרתי להכין את הסעודה החלבית, ניקיתי את המטבח ופניתי להכין את הסעודה הבשרית לחג בבוקר. כשעה לפני התקדש החג תבשיל הבשר היה מוכן, ואז טעמתי קצת מהתבשיל כדרך שאני טועמת כל ערב שבת, כדי לבדוק את טעמו שלא חסר בו תבלין וכיו"ב. ואז תפסתי את עצמי שאכלתי תבשיל בשרי, ולא אוכל להשתתף בסעודה החלבית שתערך הערב, כי אני 'בשרית'.

האם יש מקום להתיר לי להשתתף ולאכול מהסעודה החלבית שתערך הערב, שכן הדבר יגרום לי ביטול שמחת יום טוב ועיני גדול לראות את כל בני המשפחה אוכלים ממעדני החלב שהכנתי ואני פורשת. או שמא אי אפשר להקל בזה, וכולם יאכלו מטעמי חלב ואני 'אתענה' ולא יאכל מאומה. תשובה. היה מקום לומר שאולי אפשר להקל מכמה טעמים: א. כי דעת הרמ"א (יו"ד סימן פט ס"א) שמעיקר הדין די בשעה אחת, אמנם אנו מחמירים שצריך שש שעות, אבל במקום הדחק גדול כזה, אולי יש להקל. ב. לא אכלה ממש בשר אלא תבשיל של בשר, ודעת השו"ע (שם ס"ג) להקל, שאם אכלה רק תבשיל של בשר ולא בשר עצמו, שאין צריך להמתין שש שעות. ג. משום שמחת יום טוב, דלפי הכרעת המשנ"ב (סימן תקכ"ט ס"ק טו) נשים חייבות בשמחת יו"ט כדעת השאגת אריה, וגם לדעת הגרע"ק (א"ח סימן א) שנשים פטורות משמחת יו"ט, מכל מקום יש צד שנשים חייבות בשמחת חג השבועות גם לשיטתו, כמבואר בשו"ת בנין שלמה (ח"ב סימן מח) שחידש שגם הנשים שאין חייבות בשמחת יום טוב [לדעת הרע"א] חייבות בשמחת יום טוב של עצרת, משום שהוא יום שנתנה בו תורה, וזהו שמחה גם לנשים.

ואולי יש להוסיף, שלאחר הדלקת הנרות, תלך לישון שינת קבע, ואז אפשר לצרף מה שכתב הגאון מטשכנוב זצ"ל (הו"ד בספר 'ויעש אברהם' סימן נא, ובפסקי תשובה סימן קפה), שבחג השבועות רצה תלמידו לאכול מאכלי חלב, אבל לא עברו ו' שעות מאכילת הבשר, והורה שאם ישן בצהריים יכול לאכול מאכלי חלב. ומובא בספר 'זכרון למשה' שמרן החתם סופר זצ"ל רצה לחדש שכיון ששהיית ו' שעות אחר אכילת בשר, הוא משום שעד אז הוא זמן העיסוק, א"כ כל זה נאמר למי שאוכל ביום, אבל האוכל בשר בלילה וישן אח"כ אף שלא עבר ו' שעות, מותר בחלב, כי על ידי שישן בינתיים ממחר העיסוק לבוא. אך סוף המעשה היה שהחת"ס הכין לעצמו כוס קפה, ובאשמות הבוקר כשבא ללמוד, נשבר הכלי ונשפך הקפה לארץ, ואמר שרואה שמן השמים לא מסכימים להוראתו, דלא פלוג רבנן בזמן שהייה אחרי בשר, בין יומם ולילה, זמן אחד להם.

ויעוין בקב ונקי (ח"ב סימן רמט) שמו"ח מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל אמר לי, שאפשר לסמוך על הפוסקים שהורה שאם אכל בשר, ולאחר מכן ישן שנת קבע, שאין צריך להמתין שש שעות.

אמנם, שני הטעמים הראשונים קשה לסמוך עליהם ולהתיר, כי למעשה נהגו כל ישראל להמתין שש שעות בין בשר לחלב, וגם לאחר תבשיל של בשר. והרמ"א כתב על כך שהעובר על זה הוא פורץ גדר. וגם על השניה שהיא תישן לאחר הדלקת הנרות, קשה לומר שזה כבר שינת קבע.

ומשום שמחת יו"ט קשה לעבור על איסורים, ובפרט בחג השבועות, ואדרבה בשבועות שהוא זמן קבלת התורה, יש להחמיר ולהראות שאנו שמחים בקבלת התורה, ואין זה עול עלינו, אלא אנו מקבלים זאת בשמחה, וזה יהיה החינוך הטוב ביותר לבני משפחתנו, שתאמר להם: 'אתם יודעים מדוע אני אוכלת עמכם, כי טעמתי טעם של בשר בערב החג', ואז ישאלו אותה והרי יש הרבה צדדים להקל, תאמר להם: 'נכון, אבל עכשיו זה זמן של קבלת התורה, ואנו אוכלים מאכלי חלב כי לא היו יכולים לשמור על כשרות מלאה, ולכן כעת שזה מתן תורה אני יקל?...' היו לי הרבה קולות להקל, ואדרבה בחרתי להחמיר, כי אני רוצה לקבל את התורה בשמחה בלי קולות אלא לפי עיקר הדין, ואני לא אוכלת מאכלי חלב מאותה סיבה שאתם כן אוכלים, קבלת התורה!.

אמנם אם לבעלה וילדיה יש שכל, ישיבו לה: 'נכון את צודקת, ומאותה סיבה שאת לא אוכלת כעת מאכלי חלב, גם אנחנו לא נאכל, כי אנו רוצים להדר במצוות כיבוד אם ובעלה יחד בכבוד אשתנו, ואנחנו כעת נאכל את הסעודה הבשרית, ומחר נאכל את הסעודה החלבית אתך ביחד', והכל על מקומו יבוא בשלום.

- ביום ב' בערב פרשת בחוקותי, בסוף השיעור השבועי, פנה רבינו בקריאה לציבור, וביקש: 'היום צריך להתפלל, יש יהודי אחד שהם רוצים אותו להרוג, **ארוון נתנאל בן ציונה**, החליטו היום גדולי התורה לבקש רחמים מהקב"ה, הם מתנהגים בצורה מחמירה, אין מי שיעזור לו רק הקב"ה, וגדולי התורה אמרו שחייבים להתפלל עבורו שהקב"ה יעשה ניסים ונפלאות וישחרר אותו. אני רוצה להגיד לכם: הכח של התורה אינו נגזר כמה שהוא גדול, ולכן כלנו נתאמץ יחד להתפלל יותר לעשות חסד יותר לעשות מה שביכולתנו והקב"ה ראה לנו ישועות ונחמות, ונאמר אמין' [ניתן להאזין להקלטה, בקו שיח יצחק, שלוחה 4-2].

- ביום ג' פרשת בחוקותי בבוקר, הגיעו לחדרו של רבינו בכולל 'בית דוד' קבוצת תלמידי ישיבה מצרפת, לשמוע דברי חיזוק והתעוררות מרבינו. רבינו קיבלם בסבר פנים יפות, וענה על שאלותיהם בהלכה במשך זמן רב. כשלבסוף ביקש להקריא בפניהם את לשון קדשו של הרמב"ם (סוף פ"ה מהלכות דעות): 'משאו ומתנו של ת"ח באמת ובאמונה... ולא יצר לאדם לעולם בחייו וכו'... ואדם שעושה כל המעשים האלו וכי"ב, עליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר, כאשר רבינו קורא להם בהתרגשות תיבה אחר תיבה, ומבאר להם את הדברים במתיקות, וביקש להדפיס את דברי הרמב"ם הללו ולחלקם ולהפיצם בצרפת, למען ידעו את הדרך אשר ילכו.

- ביום ד' פ' בחוקותי אחה"צ, הגיע לכולל 'בית דוד' הנגיד הגאון רבי **שמואל דוד הכהן פרידמן** שליט"א (בעמח"ס שדה צופים), אשר הגיע לארה"ק ל"ל"ג בעומר ובא לביקור מיוחד אצל רבינו, כאשר רבינו מקבלו בחביבות ובאהבה יוצאת דופן, הגרש"ד העניק לרבינו את ספרו החדש 'בסוד שיח' על מון שר התורה **הגר"ח קניבסקי** זצוק"ל, רבינו התבטא כי זוכר כמה היה גיסו מרן זצ"ל מחבבו ומייקר, ואף הצביע על אוצר הספרים של הכולל, שם ניצבת לתפארה כל סדרת הספרים 'שדה צופים' של הגרש"ד שליט"א, לאחר מכן שוחח הגרש"ד עם רבינו ארוכות בדברי תורה והלכה, ובעבודות והנהגות מגדולי ומצוקי ארץ. בין הדברים שח רבינו שנשאל באותו יום מאחד שיכול להתחזק או בשבת או בכשרות, מאי עדיף. מסקנתו של רבינו היתה ששבת עדיפה, בפרט לאור העובדה כי כשרות ישנם רבים שעדיין נזהרים פחות או יותר כי מעשה אבותיהם בידיהם, ואינם אוכלים חזיר וכי"ב, משא"כ בשבת רבים נכשלים ואינם חושבים שהדלקת חשמל כיום היא הבערה האסורה ועוד, לכן ראוי לחזק את השבת. בסוף הדברים ביקש רבינו מהגרש"ד לשאת דברי חיזוק קצרים לאברכי הכולל, ואכן הגרש"ד דיבר בפניהם על הזכות לשהות ולקבל תורה ממחיצת רבינו, אשר שמו הולך לפניו מסוף העולם ועד קצהו.

- סמוך לתפילת מנחה ביום א' פרשת במדבר, ביקש רבינו מכל אברכי כולל 'בית דוד' להוסיף מזמור תהלים נוסף לאחר תפילת מנחה, זאת מלבד שני פרקי התהלים הנאמרים מדי יום בציבור לאחר מנחה, כהוראתו של רבינו בעקבות מצב המלחמה והשבויים. רבינו נימק את הצורך להוסיף באמירת פרק תהלים נוסף, בעקבות הגזירות הקשות על עולם התורה, והדיונים בערכאותיהם על מעמד בני הישיבות, והרצון לקצץ ולבטל את התקציבים, שרק בזכותם הם מתקיימים כאן בארה"ק. בתוך הדברים הוסיף שאף מרן ראש הישיבה **הגר"ח לנדו** שליט"א ביקש והורה להתפלל ולבקש עקב המצב הקשה מבית ומבחוץ.

- שאלה אקטואלית הגיעה לשולחנו של רבינו, מקהילה הנוהגת בכל שנה לערוך הקפות שניות במוצאי שמחת תורה ברוב עם ובכלי נגינה כראוי לכבודה של תורה, והשנה עקב האסון הנורא ופרוץ המלחמה נבצר הדבר. והיו שהציעו להשלים את הדבר במוצאי חג השבועות הבעל"ט, מאחר ונהוג לערוך 'מסיבת חג' לקראת סיום החג, א"כ יאריכו את המסיבת חג, ויערכו 'הקפות שניות' במוצאי חג השבועות (עם ס"ת או בלי) עם ריקודי שמחה. תשובת רבינו התפרסמה בקובץ 'זיו העמודים וחשוקיה' (חודש אייר תשפ"ד), בדבריו כתב כי לצערנו הרב המצב עדיין לא הוטב, ויש עוד מאות אלפי יהודים שעקורים מבתיהם, ועוד אלפי יהודים במצב קשה שרועדים על בניהם, ועוד עשרות חטופים בשבי הנורא בידי הישמעאלים. ואין אפשר לומר שהמצב הקשה עבר, שכבר עושים תשלומין לשמחה של שמחת תורה, וצריכים להמתין לישועה השלימה, כדי להשלים את השמחה.

- מעשה מיוחד התפרסם בגליון 'קול ברמה' (גליון 393, מברכין סיון תשפ"ד), המלמד כמה צריך לדון לכף זכות, כאשר בכולל 'בית דוד' בראשות רבינו, הגיע לפני כמה שנים דרשן נודע לדרוש ב'ב'ר ב'ר' שנערך בכולל, והבחין שבעת דרשתו יושב ראש הכולל, ה"ה רבינו, וכתב וכתוב... הוא התפלא על כך, כיון שאם הרב בעצמו עוסק בדברים אחרים, ואינו מאזין לדבריו, מדוע שאחרים כן יאזינו? - - - אחד האברכים שהבחין בפליאתו, ניגש לדרשן לאחר שסיים, ולחש באזנו: 'ראש הכולל שלנו, נוהג לכתוב לעצמו כל מה שהוא שומע... גם בעת שעמדת ליד הסטנדר והשמעת את דברך, ישב הרב וכתב כל דבר חיזוק שהוצאת מפה'!...

אחודה נא חידה

קדיה עם תבשיל שנפל לתוכה דבר איסור, שלפי כמות ההיתר והאיסור היה התבשיל אסור באכילה. אך אם כעת שנפל לתבשיל דבר איסור נוסף, נהפך התבשיל להיות מותר באכילה. היתכן?
(התשובה לחידה, א"ה בשבוע הבא, החידה באדיבות ידידינו הרב ארז חזני שליט"א)

תשובה לחידה משבוע שעבר: ראובן סיפר לשמעון ששכח לספור ספירת העומר יומיים רצופים, ובכל זאת ראהו שמעון אח"כ מברך ספירת העומר בברכה, היתכן?

תשובה: נשאלנו בראובן ששכח לספור יום אחד, ולוי חברו עבר ניתוח במיתרי הקול ואינו יכול להוציא הגה מפיו, ולכן רוצה לוי שראובן יברך ויספור עבורו ויוציאו מדין 'שומע כעונה', והשבנו שראובן יכול לברך על הספירה כדי להוציא את חברו, וכמובן בהליכות שלמה (ספיה"ע, פרק י"א ס"ז) שאחד ששכח לספור יום אחד, אע"פ שאינו יכול לברך יותר, מ"מ נחשב לבר חיובא ויכול להוציא את חברו, משום שעדיין שייך בעצם במצוות ספירת העומר, ורק מחמת האונס אינו יכול לברך עליה, אבל שייך הוא בדיון 'ערבות', וכמו כל אדם שציא יד"ח המצוה שיכול להוציא את חברו יד"ח.

לקבלת העלון, פסקי הלכה, ועדכונים ממרן שליט"א,

ניתן להרשם במייל a0527642209@gmail.com, ובפלאפון הנ"ל, או בכותבת מייל 3126877@gmail.com ובפלאפון 0533126877.

• שירת חמד •

הספר ממרן רבינו שליט"א לאחר סילוקו של רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ג ארלשטיין זצוק"ל בהיכל ביהכ"נ 'המרכז' רמת אלחנן ט"ז סיון, ובהיכל ישיבת פוניבז', ח' תמוז תשפ"ג

זה קיימו באמת, ופרח לו איש האמת

אנחנו עומדים כעת לדבר על בן אדם שהיה צנוע ומעילי, ברח מן הכבוד כל ימי חייו, שהפך להיות מנהיג הדור. גדול בענקים היה מרן ראש הישיבה **רבי גרשון זצ"ל**, מידותיו היו להפליא, והתמדתו ואהבתו לתורה לא היה לה שיעור וגבול, והמידה שהיתה מאד בולטת בו היא מידת האמת והענוה.

והנה מרן זצ"ל חוץ מהשיעורים שהיה אומר בישיבה, היה מוסר שיחת חיזוק והתעוררות שהייתה מתפרסמת בכל העולם כולו, ומצאנו במסכת גיטין (דף סא ע"א) 'שרבי יאשיה נחשב לצדיק יסוד עולם', משום שלימד תורה ויראת שמים לציבור, ולכן העולם עמד עליו והוא היה היסוד שעליו העולם עמד, וגם ראש הישיבה היה צדיק יסוד עולם שלימד תורה ומוסר לכל העולם כולו במתיקות.

ובאמת, איך זוכה יהודי צנוע כמזהו, שישב כל ימיו בקרן זוית, להנהיג את העם? כמה הוא זכה, מה הם הנקודות הנראות שלו? ויש לומר, הוא מעולם לא התרגו: עוד לא ראיתי עוד בן אדם כזה שמעולם לא התרגו, חי מאה שנה ונפגש עם כל כך הרבה בני אדם ותלמידים, ומעולם לא התרגו ולא כעס! מעולם לא העליב בן אדם! מידות של מלאך! מי מכיר דבר כזה? זה דרגה שלא נתפסת בראש... לכן זוכים מידה כנגד מידה.

יש בינינו קשרי מחוותות, וזכרוננו שהייתי פעם אצל מו"ח מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל ביחד עם מרן זצ"ל, ואמר לי מו"ח זצ"ל דברים נוראים עליו: 'היודע הקד מי זה אדם נקי? - זהו רבי גרשון... א' ריינער איד...'. אדם כזה מגן על הדור, הרי אנחנו צריכים רחמים מרובים, יש שם כבר באיראן פצצת אטום מוכנה רח"ל, ואדם כזה מגן על הדור. צריכים רק לבכות ולהתחנן להקב"ה... היינו באים אליו והיינו מרגישים כזה קדושה, לא היה לו בעולמו שום דבר חוץ מתורה, עשרות שנים של הרצנת התורה בפוניבז', וכזה איש אמת היה!

והנה יש לשאול, מדוע על התורה מברכים רק כאשר לומדים אותה, ואילו על גדוליה מברכים גם על עצם ראייתם. ויש לומר, ע"פ מה שמצאנו בגמרא במסכת מועד קטן (דף ט ע"א), שרשב"י אמר לבנו רבי אלעזר "בני אדם הללו אנשים של צורה הם, זיל גביהון דליברכך", וכתב רש"י אנשי צורה חכמים. ורבי שלמה בן היתום כתב אנשים שיש להם חכמה וענוה.

ישמעתיו עוד לבאר, כמו שבית דפוס ליצירת מטבעות לוקח חתיכות מתכת ומדפיס עליו צורה, כך יש אנשים שהם חוקקים ומטבעים צורה על מי שנמצא לידם, זהו התואר של אנשי צורה, ואליהם שלח רשב"י את בנו כדי שיתברך מהם. ולכן ראיית אותו חכם שהוא איש של צורה, היא לבדה מחייבת ברכה, כי עצם ההסתכלות עליו מביאה יראת שמים וענוה בבחינת דמות דיוקנו של אביו נראית לו בחלון. על דא קא כביא, דבר זה אבדנו, וזה החסר הגדול שיש לנו, כי מרן ראש הישיבה חקק בצורתו והטביע מטבע של תורה ויראת שמים וענוה על כל רואיו.

לפני שנים רבות, בא אלי רופא לב מומחה שהיה משתתף בשיעורי רופאים שמסרנו, וסיפר לי בהתפעלות רבה, על ביקור שערך בבית מרן ראש הישיבה זצ"ל, וראה שם הנהגה למופת של חתן לחמותו, הרופא תיאר בפני כיצד ראש הישיבה ורעייתו, מפקירים בפני השווינער [הרבינת דיסקין ע"ה] שהיתה אצלם בערב יומיה! את כל הדירה, שהפכה למעין בית חולים קטן וזעיר עם כלים מכלים שונים, ומצא שם את ראש הישיבה יושב בפניו במטבח עם כסא וסטנדר, ושם יושב עם חתיכת נייר קטנה עם עט, וכותב ומכין את שיעוריו שהיה מוסר בישיבת פוניבז'. והרופא היה מלא התפעלות איך אפשר לשקוע בלימוד ולהכין שיעור כללי, כשכל הבית על גלגלים ומוותר לחמותו את כל הדירה, והוא בפניו שלו, תורה מונחת בקרן זוית.

מרן ראש הישיבה זצ"ל בבחינת 'הוא היה אומר', היה מרבה לצטט את מכתבו של האמרי אמת זצ"ל שכתב, שעל אדם 'לקבוע בקרבו מידות טובות, עין טובה, נפש שפלה, ורוח נמוכה', ועיקר הענוה היא 'להיות עניו אצל בני ביתו', וכמובא בתנא דבי אליהו (זוטא, ריש פרק ד) - 'היו עלוב ועניו לכל אדם, ולאנשי ביתך יותר מכל אדם'. והוא היה נאה דורש נאה מקיים, שהיה עניו גם בתוך ביתו, והפקיד את ביתו כשביל חמותו, וביטל את בעלותו על הדירה, והוא העניו האמיתי.

והנה נאמר בשמואל (א, טז, יב) 'ויאמר ה' אל שמואל... לך אשלחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו לי מלך... ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר שמואל אל ישי לא בחר ה' באלה. ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים... וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם יפה עיניים וטוב רואי ויאמר ה' קום משחחו זה הוה'. ויש להבין מה היא המעלה של 'טוב רואי', ובמדרש רבה (ויק"ר כ, א) נאמר: 'א"ר יצחק טוב רואי בהלכה, כל הדוראנו נזכר לתלמודו'. כלומר שכל דבר שהוא עושה, הרואה אותו יכול ללמוד ממנו הלכה. וכזה היה מרן ראש הישיבה זצ"ל, שהיה 'טוב רואי', למדו ממנו איך לומדים, איך מתפללים, איך אוכלים, איך מדברים, איך מקבלים אורח. על כל תנועה שלו למדו ממנו מוסר השכל.

ועליו ללמוד ולהתחזק ולמלא את החלל הגדול שנוצר, ובפרט בני הישיבות המסולאים בפו, בואו נתפוס ממעלותיו, שכל אחד ואחד יהיה 'טוב רואי', שיקדיש שם שמים בכל הליכותיו, שעל כל מעשה שיעשה יגידו 'אשרי יולדת', שכל מי שיראה אותו יבין מה זה 'צילם אלקים'. לא להתרגו על אף אדם, לא לדבר בגנות האחר, דעו לכם יקירי, שראש הישיבה זצ"ל היה כזה טוב לב, והוא ימליץ טוב בעדכם, חבל שאדם כזה הלך מן העולם... היה אבא לכל אחד, ראיתי אותו קצת לפני ולפנים... כדאי לכם להתאור ולהתחזק, הקב"ה יעזור לנו שנוכה לכל זה, והקב"ה יציל אותנו מכף כל אויב ומתנעם שעומדים ללחוננו עם הפצצות הנוראות, בזכות הצדיק הזה, שנוכה לראות ביישועתו של ישראל, ותהא נשמתו צורה בצרור החיים, אמן.

ניתן להאזין להקלטות ופסקי הלכה המתעדכנים מדי יום ממרן רבינו שליט"א, וכן שיעורי יומי בהלכות שבת ועוד, בקו 'שיח יצחק', 0582-376-04, או 072-380-9348.

מדי ערש"ק יעודכן בקו האם ישהה מרן שליט"א בשבת הקרובה ברמת אלחנן